

14 жовтня відзначено День захисника України

Газета видається
з 16 серпня 1996 року
Індекс 94922
№ 19 (774)
17 жовтня 2019 року

Наймасовіша профспілкова газета в Україні

ВІСНИК ПРОФСПІЛКИ

залізничників і транспортних будівельників України

З глибокою шаною та вдячністю вітаємо із Днем захисника України всіх, хто уособлює незламність духу, звитягу та справжню міць українського козацтва!

Міцного здоров'я, віри у добре та мирне майбутнє і нехай береже нас усіх Покрова Пресвятої Богородиці!

Вадим БУБНЯК,
Голова ФПТУ,
Голова профспілки
залізничників і транспортних
будівельників України

Офіційний
сайт
профспілки
www.zalr.org.ua

Розмір добових підвищено до 200 грн.

НАКАЗОМ АТ «Укрзалізниця» № 624 від 4 жовтня 2019 року встановлено з 1 вересня 2019 року суму добових витрат на відрядження працівників у межах України в розмірі 200 грн. (відповідне рішення було прийняте на засіданні правління АТ «Укрзалізниця», яке відбулося 20 вересня п. р.).

Таким чином, «Укрзалізниця» виконала ще одну вимогу профспілки.

Відкритий лист до Президента України

ЗА ПІДСУМКАМИ наради, що відбулася 10 жовтня п. р. за результатами зустрічі лідера профспілки В.Бубняка і голів дорожніх профорганізацій з очільником АТ «Укрзалізниця» Є.Кравцовим, Голова профспілки за дорученням трудового колективу спрямував Президенту України В.Зеленському відкритого листа-звернення з наполяганням терміново провести зустріч з представниками профспілки, під час якої обговорити нагальні проблеми залізничного транспорту:

1) недопущення антисоціального «революційного» реформування АТ «Укрзалізниця», яким передбачено поділ компанії на три незалежних оператори;

2) необхідність ветовання Президентом України поспішно схваленого на початку жовтня Верховною Радою законопроекту № 1054-1 від 5.09.2019 р., яким відкривається шлях до передачі в приватну власність стратегічного об'єкта державного значення;

3) недопущення масового скорочення чисельності працівників (120 тис. залізничників) та ліквідації непрофільних активів;

4) невиконання Урядом й «Укрзалізницею» у повному обсязі попередніх вимог профспілки.

У зверненні до Президента України наголошено: **«Залізничники вже зневірені діями влади та керівництва АТ «Укрзалізниця» і готові в будь-який момент вдатися до масових акцій протесту в рамках чинного законодавства, захищаючи свої законні права та інтереси».**

Текст відкритого листа-звернення розміщено на сайті профспілки, у соцмережах, спрямовано до ЗМІ з метою привертання уваги громадськості до загострення ситуації навколо «Укрзалізниці».

Слідкуйте за новинами щодо подальших кроків профспілки із захисту інтересів багатотисячного колективу залізничників на сайті www.zalr.org.ua та у «ВІСНИКУ».

25 вересня завідувач відділу соціально-трудова відносин і побутової роботи Я.Мальський взяв участь у звітній конференції Ужгородського теркому профспілки. Того ж дня він також вивчав в окремих підрозділах залізничного вузла питання службового проїзду.

26 вересня відбулося засідання президії Ради профспілки.

26 вересня на засіданні профкому первинної профорганізації працівників АТ «Українська залізниця» ухвалено рішення про проведення конференції 12 грудня 2019 року.

27 вересня провідний спеціаліст відділу економічної роботи, організації праці і заробітної плати О.Булавін взяв участь у звітній конференції Сумської територіальної профорганізації.

Щодо плану реформування АТ «Укрзалізниця»

За дорученням президії Ради профспілки Голова ФПТУ і профспілки В.Бубняк спрямував 30 вересня офіційного листа Президенту України В.Зеленському з приводу плану реформування АТ «Українська залізниця»

ЗА ВАШИМ дорученням до кінця 2019 року, – наголошено у зверненні до Президента України, – повинні бути підготовлений план реформування АТ «Укрзалізниця», в якому має бути передбачено поділ компанії на три оператори: інфраструктурний, вантажний і пасажирський та виробничий блок.

На сьогодні відповідні плани розробляються адміністрацією Товариства, але при цьому з боку держави не вирішено жодного питання, яке необхідно врахувати та впровадити на державному рівні перед тим, як здійснювати таку важливу реформу.

Профспілка залізничників і транспортних будівельників України, яка об'єднує майже 300 тис. залізничників – членів профспілки, звертає Вашу увагу на вирішення соціально-економічних питань та виробничих потреб галузі до прийняття остаточного рішення про проведення глобальної реструктуризації АТ «Укрзалізниця».

Залізничний транспорт є стратегічною артерією держави з перевезень вантажів і пасажирів. Майже 90 % основних фондів мають знос від 80 до 98 %. Знос рухомого складу досяг критичної межі (95 %), не в кращому стані перебуває і залізнична інфраструктура, а це означає, що подальша експлуатація вкрай небезпечна. Протягом 28 років державою не виконується зобов'язання щодо бюд-

жетного фінансування залізничного транспорту, як визначено у Законі України «Про залізничний транспорт», а саме: «будівництво і реконструкція магістральних ліній, об'єктів мобілізаційного призначення, придбання залізничного рухомого складу для перевезень пасажирів у поїздах далекого спідуння та місцевого сполучення».

Високий рівень зношеності рухомого складу та інфраструктури створює передумови для зниження рівня безпеки перевезень і потребує значних фінансових інвестицій. До того ж залізничний транспорт несе велике соціальне навантаження, забезпечуючи перевезення пільгових категорій громадян, які повинні відшкодуватися державою, яка надала відповідні пільги. Відшкодування відбувається на рівні не більше 10 % понесених витрат, а інші збитки покриваються за рахунок доходів, отриманих від вантажних перевезень, що спричиняє справедливе невдоволення бізнесу і постійні суперечки між АТ «Укрзалізниця» та вантажовідправниками при визначенні тарифів на перевезення. Тільки за 2016–2018 роки сума збитків сягнула майже 8 млрд грн., а ці кошти могли б бути інвестовані в оновлення рухомого складу.

Не на належному рівні відповідно перебувають і питання соціального характеру, а саме рівень заробітної плати працівників заліз-

ничного транспорту та забезпечення виконання Галузевої угоди та колективних договорів. За рівнем заробітної плати залізничний транспорт займає 13-те місце серед галузей економіки України. Низький рівень оплати праці не задовольняє працівників і не відповідає складності і відповідальності їхньої праці. Все більше працівників залишають залізничний транспорт, бо не бажають миритись зі своїм жебрацьким становищем. Через нетривалий час, якщо не втрутитись у вирішення цих накопичених за багато років проблем, залізниця перетвориться у грудку металу, бо вдихати життя і працювати на зношеному рухомому складі та ще й забезпечувати його роботу і безпеку руху буде нікому. Сьогодні через низький рівень оплати праці залізничники не мають достатньої кількості машиністів та їх помічників, складачів поїздів, колійників, слюсарів з ремонту рухомого складу та працівників інших професій.

Як свідчить досвід країн Європи, які здійснювали аналогічні кроки, це, в першу чергу, загрожує масовими звільненнями працівників, дестабілізацією у трудових колективах і масовим відтоком висококваліфікованих кадрів. Приватні перевізники створюють недобросовісну конкуренцію АТ «Укрзалізниця» за рахунок низьких соціальних стандартів для своїх працівників, що, у свою чергу, негативно позначиться на доходах бюджету усіх рівнів та внесках до соціальних фондів. Крім того, приватні перевізники, у разі відкриття ринку найближчим часом, не матимуть

жорстких вимог до технічного стану тягового рухомого складу, системи контролю безпеки, системи навчання, тренувань та медичних оглядів локомотивних бригад та інших заходів, від яких безпосередньо залежить безпека залізничних перевезень, що збільшує ризик зростання транспортних подій.

Вже сьогодні керівництво АТ «Укрзалізниця» анонсує значні скорочення, і це в той час, коли працівників і так недостатньо для забезпечення технології роботи і безпеки руху. При цьому ані норми праці, ані технологія не переглядаються. Не впроваджуються нові форми організації праці та сучасні технології і обладнання. Напрошується справедливе питання: що далі – колапс?

Ці питання дуже хвилюють трудові колективи і кожного залізничника, бо відповідей на них ніхто не може дати.

Враховуючи викладене, вважаємо за доцільне перед затвердженням планів з реструктуризації АТ «Укрзалізниця» на державному рівні ухвалити рішення:

• **забезпечення фінансування за рахунок державного бюджету пасажирських перевезень та інфраструктури;**

• **прийняття державної програми із захисту працівників, які можуть бути вивільнені в процесі реструктуризації;**

• **включення до складу комісії, яка буде займатись підготовкою і поданням на затвердження рішення щодо реструктуризації, представників профспілки».**

Однак з боку держави не вирішено жодного питання, яке необхідно було б врахувати та впровадити перед тим, як проводити таку важливу реформу.

Передусім це стосується прийняття нової редакції Закону України «Про залізничний транспорт».

Тож, незважаючи на наявність у Конституції України положень про неухильний рух України до Європейського співтовариства, у виступах і коментарях високопосадовців спостерігається спрощення ситуації, нерозуміння процесів економічного розвитку галузі, як того вимагають світові економічні тенденції XXI століття. Про такий стан свідчить відсутність стратегії реформування і порядку імплементації й інтеграції залізничного транспорту України та його доступу до мереж залізничного транспорту держав ЄС.

Спостерігаючи за перебігом подій, що відбуваються після формування нового Уряду, Рада профспілки дійшла висновку, що сама ідея «дроблення» залізничного транспорту як цілісного народно-господарського комплексу належить відповідальним посадовим особам Міністерства інфраструктури. Втім, для «культивування» цієї тези про начебто позитивні зміни, наслідками яких буде економічне процвітання усіх галузей економіки, зростання відсотку ВВП тощо, відсутній будь-який економічний аналіз, прогнозні характеристики, наявність можливих ризиків, врахування досвіду держав близького і дальнього зарубіжжя, які вже проходили аналогічні етапи реструктуризації залізничного транспорту.

Над цим проектом вже почала працювати робоча група при Мінінфраструктури. Окремі доручення із цього приводу вже надходять до правління Товариства.

ДО ТЕМИ

Голова ФПТУ, лідер профспілки В.Бубняк звернувся також з офіційними листами щодо реструктуризації АТ «Українська залізниця» до Прем'єр-міністра О.Гончарука, Голови Верховної Ради Д.Разумкова та міністра інфраструктури В.Криклія

ЗОКРЕМА, у зверненні до очільника Мінінфраструктури В.Криклія зазначено, що останнім часом у ЗМІ поширюється версія щодо кардинальних змін в організації роботи залізничного транспорту України. Так, всупереч Стратегії його розвитку до 2023 року, яку було погоджено попереднім Урядом, у короткостроковій перспективі планується «революційне» реформування АТ «Укрзалізниця»: передбачено поділ компанії на три незалежні оператори – інфраструктурний, вантажний та пасажирсь-

Звернення до Прем'єр-міністра з приводу невиконання вимог АТ «Укрзалізниця» та Урядом

Голова Федерації профспілок транспортників України, Голова профспілки залізничників і транспортних будівельників В.БУБНЯК за дорученням президії Ради профспілки **2 жовтня** спрямував відповідного листа на адресу Прем'єр-міністра України О.ГОНЧАРУКА.

УЗВЕРНЕННІ до нового очільника Кабінету Міністрів України викладено текст вимог до АТ «Укрзалізниця» та Уряду, що були затверджені на засіданні президії Ради профспілки 18 квітня 2019 року («ВІСНИК» № 8 (763) * 25.04.2019 р.), та поінформовано про проведення 14 травня цього року масштабної профспілкової акції протесту на підтримку справедливих вимог залізничників – членів профспілки. Наголошено, зокрема, що в офіційному листі з цього приводу до попереднього Кабміну йшлося про сподівання на вирішення ключових проблем, пов'язаних як зі створенням працівникам гідних умов для продуктивної праці, підвищення їхнього добробуту, зниження соціальної напруги у трудових колективах, так і забезпеченням державної підтримки залізничного транспорту.

У листі до Прем'єр-міністра О.Гончука поінформовано також про те, що за дорученням Кабміну від 20 червня п. р. за участі представників міністерств (інфраструктури, фінансів, соціальної політики, економічного розвитку і торгівлі), АТ «Укрзалізниця» і профспілки залізничників і транспортних будівельників України відбулась зустріч, під час якої було розглянуто зазначені вимоги із обговоренням проблемних питань залізничної галузі та шляхів їх врегулювання. За результатами спільного заходу було затверджено протокол і встановлено терміни щодо конкретних дій виконання пунктів цього документа.

Повідомлено також, що 26 вересня на засіданні президії Ради профспілки було заслухано представників АТ «Укрзалізниця» стосовно виконання вимог профспілки та зазначено: на сьогодні частково виконано лише один пункт – з 1 липня 2019 року підвищено тарифні ставки і посадові оклади залізничників на 10 %.

20 вересня на засіданні правління АТ «Укрзалізниця» ухвалено рішення про встановлення для працівників Товариства з 1 вересня 2019 року суми добових витрат при відрядженні у межах України у розмірі 200 грн., але дотепер не видано відповідного наказу і працівники продовжують отримувати компенсацію на рівні 150 грн.*

* З 1 вересня п. р. добові при відрядженні у межах України встановлено у сумі 200 грн. (наказ «Укрзалізниця» № 624 від 4 жовтня 2019 року (стор. 1).

Щодо інших вимог, то ці питання не вирішено ані АТ «Укрзалізниця», ані Кабінетом Міністрів України.

Тож від трьохсоттисячного колективу залізничників – членів профспілки вимагаємо надати детальну інформацію про те, коли буде забезпечено виконання вимог профспілки з боку Кабміну та АТ «Укрзалізниця», наголошено у зверненні лідера профспілки до очільника Уряду.

У ПРЕЗИДІЇ РАДИ ПРОФСПІЛКИ

Фото Володимира МАРЧУКА

ЗРОЗГЛЯДУ питання про хід виконання постанови «Про підсумки проведення профспілкової акції протесту 14.05.2019 р.» у засіданні президії Ради профспілки 26 вересня п. р. під головуванням В.Бубняка взяли також участь член правління АТ «Укрзалізниця» Ж.Марчек, директори: з економіки та фінансів – М.Іванів, з управління персоналом і соціальної політики – Є.Козак та інші представники адміністрації.

За підсумками обговорення ухвалено рішення про спрямування листа до Уряду щодо невиконання вимог профспілки (стор. 2), а також звернення до Президента України В.Зеленського з приводу плану реформування АТ «Українська залізниця» (стор. 1).

Надано пропозиції та зауваження до законопроекту «Про залізничний транспорт»

Рада профспілки розглянула проєкт Закону України «Про залізничний транспорт» (реєстр. № 1196-1 від 6.09.2019 р.) і надала пропозиції та зауваження.

У листі з цього приводу міністру інфраструктури В.Криклію запропоновано врахувати зауваження та запросити представника профспілки залізничників і транспортних будівельників України для участі в обговоренні даного законопроекту у рамках консультації усіх зацікавлених сторін.

ЗАГАЛОМ Радою профспілки до законопроекту «Про залізничний транспорт» надано 17 зауважень і пропозицій з обґрунтуванням до кожного з них (повний текст розміщено на сайті профспілки www.zalr.org.ua). Зокрема, це стосується частини 2 статті 40 проєкту Закону, де йдеться про працевлаштування за контрактною формою трудового договору. Зауважено, що впровадження такої форми трудового договору, як контракт, можливе лише тоді, коли це передбачено нормами трудового законодавства, а у проєкті нового Трудового кодексу України її може й не бути.

Крім того, стаття 40 потребує доповнення частиною 6, такого змісту: «6. Особливості регулювання робочого часу та часу відпочинку, умов праці окремих категорій працівників залізничного транспорту, робота яких безпосередньо пов'язана з рухом поїздів, встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері залізничного транспорту та репрезентативними профспілками, що діють у галузі.

Перелік робіт, професій та посад, що безпосередньо пов'язані з рухом поїздів, маневровою роботою, у тому числі з управління транспортними засобами чи рухом транспортних засобів, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері залізничного транспорту.

Також у запропонованій редакції законопроекту викликає занепокоєння вилучення норми щодо пільг і соціальних гарантій залізничникам та членам їхніх сімей, на відміну від чинного закону «Про залізничний транспорт», де вони прописані. Це суперечить вимогам статті 22 Конституції України, відповідно до якої «при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод». Тому Радою профспілки було запропоновано до зазначеного законопроекту додати нову статтю 41, якою б регулювався соціальний захист працівників залізничного транспорту. Наведемо усі її пункти:

1. Соціальний захист працівників залізничного транспорту загального користування здійснюється у встановленому порядку згідно із законодавством, Галузевою угодою та колективними договорами. Положення Галузевої угоди (колективного договору) поширюються на всіх працівників залізничного транспорту загального користування незалежно від членства у профспілці, і є

обов'язковими як для власника або уповноваженого ним органу, так і для працівників підприємства. Положення Галузевої угоди (колективного договору) діють безпосередньо і є обов'язковими для всіх суб'єктів господарювання, що перебувають у сфері дії сторін, які підписали Галузеву угоду (колективний договір).

2. Працівникам залізничного транспорту загального користування, які відповідно до законодавства потребують поліпшення житлових умов (ремонт, будівництво або придбання житла), може надаватися безвідсотковий кредит строком до 20 років за рахунок власних коштів підприємств залізничного транспорту загального користування.

3. Суб'єкти господарювання у сфері залізничного транспорту мають право за рахунок власних коштів забезпечувати діяльність системи медичного страхування працівників та пенсіонерів залізничного транспорту.

4. Пенсійне забезпечення працівників залізничного транспорту загального користування здійснюється згідно із законодавством.

Суб'єкти господарювання у сфері залізничного транспорту мають право за рахунок власних коштів здійснювати недержавне пенсійне забезпечення працівників через недержавний пенсійний фонд.

5. Працівники залізничного транспорту загального користування та члени їх сімей (утриманці), а також працівники, які вийшли на пенсію по інвалідності чи за віком користуються правом на безоплатний проїзд залізничним транспортом у порядку та на умовах, передбачених Галузевою угодою та колективними договорами.

6. Працівники залізничного транспорту та члени їх сімей користуються медичним обслуговуванням у відомчих закладах охорони здоров'я. Це право зберігається за ними і після виходу на пенсію.

7. На залізничному транспорті забезпечується функціонування об'єктів для реабілітації, відпочинку та оздоровлення залізничників та пенсіонерів-залізничників, заняття фізкультурою і спортом, художньою самодіяльністю.

8. Суб'єкти господарювання надають соціальну підтримку працівникам, які вийшли на пенсію по інвалідності чи за віком, за рахунок власних коштів у порядку та на умовах, передбачених Галузевою угодою і колективними договорами».

Що стосується вимог до корпоратив-

ного (форменого) одягу працівників, які викладені у статті 42 проєкту Закону, у листі зазначено, що внесені зміни мають передбачати не лише обов'язок роботодавця забезпечувати безоплатним корпоративним (форменим) одягом працівників, для яких носіння такого одягу під час виконання службових обов'язків є обов'язковим відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.12.1996 р., № 1508 «Про знаки розрізнення і формений одяг працівників залізничного транспорту», але й закріплювати право носіння форменого одягу за всіма працівниками залізничного транспорту.

І наостанок запропоновано у прикінцевих положеннях вказати, що цей Закон має набрати чинності через п'ять років з дня опублікування, оскільки, як йдеться в листі Ради профспілки, це саме той необхідний період для адаптації АТ «Укрзалізниця» до нових умов і забезпечення справедливої конкуренції на ринку залізничних перевезень, а також відкриття вільного доступу до залізничної інфраструктури.

Варто розуміти, що значна кількість учасників ринку залізничних вантажних перевезень виступає за відкриття цього ринку найближчим часом, але такі кроки без відповідної підготовки утворюють багато ризиків. Як свідчить досвід країн Європи, які здійснювали аналогічні кроки, це, насамперед, загрожує масовими звільненнями працівників, дестабілізацією в трудових колективах і масовим відтоком висококваліфікованих кадрів. Приватні перевізники можуть створювати недобросовісну конкуренцію АТ «Укрзалізниця» за рахунок низьких соціальних стандартів для своїх працівників, що, у свою чергу, негативно позначиться на доходах бюджетів усіх рівнів і внесках до соціальних фондів.

Крім того, приватні перевізники у разі відкриття ринку найближчим часом не будуть мати жорстких вимог до технічного стану тягового рухомого складу, системи контролю безпеки, системи навчання, тренувань та медичних оглядів локомотивних бригад та інших заходів, від яких безпосередньо залежить безпека залізничних перевезень, що збільшує ризик зростання транспортних подій. Через відсутність чітких правил і вимог до перевізників, а також спеціального регуляторного органу, відповідального за ліцензування перевізників, виникає ризик зменшення безпечності залізничних перевезень.

Якщо приватні перевізники займуть найбільш прибуткові сегменти ринку вантажних перевезень, то в короткостроковій перспективі після надання вільного доступу до залізничної інфраструктури через зменшення доходів АТ «Укрзалізниця» не матиме можливості виконувати свої зобов'язання, насамперед, соціальні.

З нагоди Всесвітнього дня дій за гідну працю ФПУ організувала «круглий стіл» на тему: «Гідні соціально-трудові стандарти – головний мотив праці в Україні і добробуту в сім'ї»

ВОБГОВОРЕННІ проблем актуальної тематики взяли участь представники Міжнародної організації праці, Держпраці, Національної служби посередництва і примирення, Секретаріату Національної тристоронньої соціально-економічної ради, Державної служби зайнятості, СПО роботодавців України, всеукраїнських профоб'єднань і профспілок, у

ДАТА: 7 ЖОВТНЯ — ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ДІЙ ЗА ГІДНУ ПРАЦЮ

Фото автора

тому числі профспілки залізничників і транспортних будівельників України, наукових і громадських організацій, засобів масової інформації.

Ярослав МАЛЬСЬКИЙ, завідувач відділу соціально-трудових відносин та побутової роботи Ради профспілки

